

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2018/3

zie ook www.rsj.nl

Inhoudsopgave jurisprudentiebulletin 2018 - 3

<p>Zaaknummer: 17/2842/GA</p> <p>Datum: 26 maart 2018</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel; Persoonlijke verzorging</p>	<p>Klager ontvangt geen of verkeerde boodschappen die hij heeft besteld bij de regiowinkel InMade. Die winkel is in een andere p.i. ondergebracht. Klager is ontvankelijk in zijn klacht, omdat het adequaat en tijdig ontvangen van boodschappen onder zorgplicht van directeur valt. Directeur heeft, ondanks zijn inspanningen, niet voldaan aan zorgplicht omdat de door klager bestelde producten pas na twee maanden compleet zijn geleverd. Beroep van directeur ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 44 lid 5, 60)</p>	<p>Blz. 4</p>
<p>Zaaknummer: 17/3491/GB</p> <p>Datum: 14 maart 2018</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing TA</p>	<p>Verzoek uitplaatsing TA vanwege (ernstige) bedreigingen door moslimgedetineerden. Wat daarvan ook zij, klager is inmiddels in hoger beroep tot een lagere gevangenisstraf veroordeeld zodat het strafresistant thans zeer beperkt is. Klager dient daarom, hoewel artikel 26a van de Regeling strikt genomen niet op klager van toepassing is, in het kader van zijn resocialisatie in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap worden geplaatst. Plaatsing in arrondissement van vestiging aangewezen. Beroep gegrond, opdracht tot nieuwe beslissing. (Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20a, 25, 26a)</p>	<p>Blz. 5</p>

<p>Zaaknummer: 18/0237/GV</p> <p>Datum: 12 maart 2018</p>	<p>Incidenteel verlof; behandelingsplan</p>	<p>Verzoek levenslanggestrafte tot herziening eerder genomen verlofbeslissing afgewezen. Bij beslissing van 29 mei 2017 toegezegd dat aan klager drie keer incidenteel verlof kan worden verleend na voltallige rapportage van het Dok, waar klager behandeling volgt. Door gewijzigde omstandigheden worden geen tussenrapportages meer opgesteld. Niet redelijk klager de hem reeds toegekende verloven op gronden die hun oorzaak vinden buiten klagers schuld, te onthouden. Minister wordt opgedragen binnen een maand nieuwe beslissing te nemen die ziet op alsnog verlenen van de twee resterende bij beslissing van 29 mei 2017 toegekende incidentele verloven aan klager. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 21)</p>	<p>Blz. 7</p>
<p>Zaaknummer: 18/0583/STA</p> <p>Datum: 27 maart 2018</p>	<p>Dwangbehandeling</p>	<p>Niet kan niet worden gesteld dat onderzoek door onafhankelijk psychiater dat vier maanden geleden heeft plaatsgevonden kort voor nemen beslissing a-dwangbehandeling heeft plaatsgevonden. Second opinion uitgebracht vóór first opinion. Wijst schorsingverzoek toe, schorst tenuitvoerlegging beslissing. (Wet- en regelgeving: Bvt art. 16b onder a, 16c)</p>	<p>Blz. 9</p>

Zaaknummer:

17/2842/GA

Datum uitspraak:

26 maart 2018

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der
Brand, J.G.A. van den
Mulders, M.J.
Groot, mr. A. de

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel; Persoonlijke verzorging

Samenvatting:

Klager ontvangt geen of verkeerde boodschappen die hij heeft besteld bij de regiowinkel InMade. Die winkel is in een andere p.i. ondergebracht. Klager is ontvankelijk in zijn klacht, omdat het adequaat en tijdig ontvangen van boodschappen onder zorgplicht van directeur valt. Directeur heeft, ondanks zijn inspanningen, niet voldaan aan zorgplicht omdat de door klager bestelde producten pas na twee maanden compleet zijn geleverd. Beroep van directeur ongegrond. (Wet- en regelgeving: Pbw art. 44 lid 5, 60)

Rechtsoverwegingen:

Feiten

Per 1 juli 2017 is de inrichtingswinkel in Heerhugowaard opgeheven. Vanaf die datum kunnen gedetineerden boodschappen bestellen bij een landelijke winkel in de p.i. Lelystad. De p.i. Heerhugowaard en de landelijke winkel p.i. Lelystad hebben hiertoe op 15 juni 2017 een schriftelijke overeenkomst gesloten. Op grond

van deze overeenkomst verzorgt de landelijke winkel de verkoop van kruidenierswaren en aanverwante artikelen aan de gedetineerden die verblijven binnen de p.i. Heerhugowaard (en daarmee ook de locatie Zuyder Bos). De landelijke winkel draagt zorg voor het vervoer van de boodschappen vanuit de p.i. Lelystad naar de twee magazijnen in Heerhugowaard. De overeenkomst voorziet in een klachtenprocedure.

Vast staat dat klager begin juli 2017 in plaats van drie flessen Cola light, drie blikjes Cola heeft ontvangen. Het door hem bestelde stokbrood werd niet geleverd. Klager heeft de drie blikjes retour laten sturen en overeenkomstig de klachtenprocedure van de winkel een klacht ingediend. Op deze klacht is niet inhoudelijk gereageerd. Een week later dan verwacht ontving klager zijn stokbrood. Nog eens twee maanden later heeft klager zijn flessen Cola light ontvangen en is zijn geld geretourneerd.

Het is aannemelijk geworden dat de directeur zich forse inspanningen heeft getroost om naar aanleiding van de vele klachten over het functioneren van de landelijke winkel, de levering verbeterd te krijgen.

Ontvankelijkheid

Op grond van artikel 44, vijfde lid, van de Pbw, draagt de directeur zorg voor regels omtrent de aankoop door gedetineerden van andere gebruiksartikelen dan die door de directeur ter beschikking worden gesteld. In de ten tijde van de klacht – en nog altijd – geldende huisregels van de locatie Zuyder Bos (versie april 2017) is op grond van voornoemd artikel

bepaald dat een gedetineerde eenmaal per week in de gelegenheid wordt gesteld om via de inrichtingswinkel gebruiksartikelen en etenswaren aan te kopen.

In de rechtspraak van de beroepscommissie is tot op heden aangenomen dat de directeur onder meer op grond van voornoemde bepaling van de Pbw er zorg voor draagt dat leveringen vanuit de inrichtingswinkel op adequate wijze door diens personeel worden uitgevoerd (vgl. RSJ 8 augustus 2017, 17/0382/GA). Onder adequaat verstaat de beroepscommissie ook tijdig leveren. De omstandigheid dat de directeur bij schriftelijke overeenkomst per juli 2017 de afhandeling van de aankoop door gedetineerden van vorenbedoelde gebruiksartikelen heeft uitbesteed aan de landelijke winkel in de p.i. Lelystad, doet aan voornoemde zorgplicht niet af. Evenmin doet daaraan af de omstandigheid dat de directeur kennelijk van het hoofdkantoor van de Dienst Justitiële Inrichtingen de opdracht heeft gekregen deze overdracht met de landelijke winkel overeen te komen. Over het niet of niet goed uitvoeren van leveringen vanuit de landelijke winkel kan daarom overeenkomstig artikel 60, eerste lid, van de Pbw worden geklaagd bij de beklagcommissie. Ook het bestaan van de mogelijkheid te klagen bij de landelijke winkel ontslaat de directeur niet van diens zorgplicht en doet aan de ontvankelijkheid van klager in diens klacht niet af. Die klachtenprocedure is immers niet met enige waarborg omkleed.

Aan die zorgplicht heeft de directeur – ondanks diens intensieve contacten met de landelijke winkel en de p.i.

Lelystad – onvoldoende invulling gegeven, omdat de door klager bestelde goederen pas compleet geleverd zijn twee maanden nadat klager ze had besteld. Een dergelijke levertermijn acht de beroepscommissie niet redelijk. Binnen het nieuwe stelsel van winkels en leveranties is de directeur hiervoor in juridische zin de eindverantwoordelijke. Het beroep van de directeur zal daarom ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

17/3491/GB

Datum uitspraak:

14 maart 2018

Beroepscommissie:

Korthals Altes, mr. W.F.
Bol, mr. A.T.
Brand, J.G.A. van den
Schuren, Y.L.F.

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing ta

Samenvatting:

Verzoek uitplaatsing TA vanwege (ernstige) bedreigingen door moslimgedetineerden. Wat daarvan ook zij, klager is inmiddels in hoger beroep tot een lagere gevangenisstraf veroordeeld zodat het strafrestant thans zeer beperkt is. Klager dient daarom, hoewel artikel 26a van de Regeling strikt genomen niet op klager van toepassing is, in het kader van zijn resocialisatie in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap worden geplaatst. Plaatsing in arrondissement van vestiging aangewezen. Beroep

gegrond, opdracht tot nieuwe beslissing. (Wet- en regelgeving: Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden art. 20a, 25, 26a)

Rechtsoverwegingen:

4.1. De TA van de p.i. Vught is aangewezen als huis van bewaring en gevangenis voor mannen en vrouwen met een individueel regime en een uitgebreid beveiligingsniveau.

4.2. Artikel 20a van de Regeling luidt: "In de Terroristen Afdeling worden gedetineerden geplaatst die: a. verdacht worden van een terroristisch misdrijf; b. al dan niet onherroepelijk veroordeeld zijn wegens een terroristisch misdrijf; c. voor of tijdens hun detentie een boodschap van radicalisering verkondigen of verspreiden daaronder mede begrepen wervingsactiviteiten voor doeleinden die in strijd zijn met de openbare orde en veiligheid dan wel de orde of veiligheid in de inrichting; tenzij uit informatie van het GRIP of het Openbaar Ministerie voortvloeit dat plaatsing op een Terroristen Afdeling niet is geïndiceerd."

4.3. Artikel 26a van de Regeling luidt: "Een in een Terroristen Afdeling verblijvende gedetineerde als bedoeld in artikel 20a onder b die een derde deel van de aan hem onherroepelijk opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel heeft ondergaan en wiens strafrestant tenminste vier maanden en ten hoogste één jaar bedraagt, wordt uit de Terroristen Afdeling geplaatst, tenzij: a. er sprake is van een uitlevering of dreigende uitlevering; b. er sprake is van een verhoogd maatschappelijk

risico bij ontvluchting; c. er gedurende het laatste jaar van het verblijf op de Terroristen Afdeling sprake is geweest van het verkondigen of verspreiden van een boodschap van radicalisering daaronder mede begrepen wervingsactiviteiten voor doeleinden die in strijd zijn met de openbare orde en veiligheid dan wel de orde of veiligheid in de inrichting."

4.4. Klager ondergaat een gevangenisstraf van drie jaren, waarvan tien maanden voorwaardelijk, wegens het plegen van een misdrijf met een terroristisch oogmerk. De voorlopige einddatum van zijn detentie is vastgesteld op 29 april 2018.

4.5. Klager heeft verzocht om overplaatsing vanuit de TA naar de p.i. Almelo vanwege (ernstige) bedreigingen door moslimgedetineerden in de TA waaraan hij zou worden blootgesteld. Voorts heeft hij de wens kenbaar gemaakt dichter bij zijn familie te verblijven en zich te kunnen voorbereiden op zijn terugkeer in de samenleving. Wat ook zij van de bedreigingen waaraan klager zou worden blootgesteld, klager, die in eerste aanleg tot een gevangenisstraf van vier jaren, waarvan een jaar voorwaardelijk, was veroordeeld, is op 27 februari 2018 in hoger beroep veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie jaren, waarvan tien maanden voorwaardelijk. De (voorlopige) einddatum van zijn detentie is zodoende bepaald op 29 april 2018. Hoewel artikel 26a van de Regeling strikt genomen niet op klager van toepassing is, nu zijn strafrestant minder dan vier maanden bedraagt, dient klager, gelet op zijn zeer beperkte strafrestant,

in het kader van zijn resocialisatie in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap te worden geplaatst.

4.6. Gedetineerden die zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf worden, gelet op artikel 25, zevende lid, van de Regeling, in het arrondissement van vestiging geplaatst. Het arrondissement van vestiging is het arrondissement waar de gedetineerde na de tenuitvoerlegging van de hem opgelegde vrijheidsstraf terugkeert om woonplaats te kiezen. In klagers geval is, gelet op het voorgaande, een plaatsing in de gevangenis van de p.i. Almelo aangewezen. Indien in het arrondissement van vestiging geen plaats beschikbaar is, dient de gedetineerde in een gevangenis in een aanpalend arrondissement te worden geplaatst.

4.7. De beroepscommissie zal, gelet op het voorgaande, de bestreden beslissing vernietigen en de selectiefunctionaris opdragen klager binnen twee weken na ontvangst van deze uitspraak te selecteren voor plaatsing in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap. Daarbij dient zoveel mogelijk rekening te worden gehouden met het plaatsingsbeleid zoals onder 4.6 is toegelicht. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming aan klager.

Zaaknummer:

18/0237/GV

Datum uitspraak:

12 maart 2018

Beroepscommissie:.

Korthals Altes, mr. W.F. Brand, J.G.A. van den Schagen, J. Schuren, Y.L.F.

Trefwoorden:

Incidenteel verlof; Behandelingsplan

Samenvatting:

Verzoek levenslanggestrafte tot herziening eerder genomen verlofbeslissing afgewezen. Bij beslissing van 29 mei 2017 toegezegd dat aan klager drie keer incidenteel verlof kan worden verleend na voltallige rapportage van het Dok, waar klager behandeling volgt. Door gewijzigde omstandigheden worden geen tussenrapportages meer opgesteld. Niet redelijk klager de hem reeds toegekende verlopen op gronden die hun oorzaak vinden buiten klagers schuld, te onthouden. Minister wordt opgedragen binnen een maand nieuwe beslissing te nemen die ziet op alsnog verlenen van de twee resterende bij beslissing van 29 mei 2017 toegekende incidentele verlopen aan klager. (Wet- en regelgeving: Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 21)

Rechtsoverwegingen:

De beroepscommissie stelt voorop dat zij in RSJ 12 april 2016, 16/1660/GV, de vraag of incidenteel verlof in het kader van de resocialisatie van klager

noodzakelijk wordt geacht, bevestigend heeft beantwoord en heeft geoordeeld dat het niet langer redelijk is klager verlof te onthouden. Daarbij heeft zij in aanmerking genomen dat verlof indien nodig onder bewaking of begeleiding kan plaatsvinden. De beroepscommissie is er bij haar beoordeling van uit gegaan dat klager per tussenrapportage inzake zijn behandeling bij het Dok toestemming zal verlenen voor het verstrekken daarvan aan de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de Staatssecretaris (thans: de Minister), nu niet werd uitgesloten dat daaruit belemmeringen of risico's naar voren zouden kunnen komen die aan het daadwerkelijk verlenen van verloven in de weg zouden staan.

De Staatssecretaris heeft op 29 mei 2017 beslist dat aan klager in 2017 drie keer incidenteel verlof onder begeleiding kan worden verleend na ontvangst van een voltallige rapportage van het Dok en mits uit deze rapportages geen belemmeringen voor verlofverlening voortvloeien.

Per e-mail van 11 mei 2017 is namens klagers (hoofd)behandelaar bij het Dok te kennen gegeven dat de tussenevaluaties na de verschillende behandelfasen zullen plaatsvinden, waarvan de eerste begin september 2017, de tweede eind oktober 2017 en de derde in februari 2018 zou zijn. Na elke tussenevaluatie zou klager een verzoek tot incidenteel verlof kunnen indienen, waarbij hij een tussenrapportage van het Dok moest indienen. Anders dan het Dok aanvankelijk had aangekondigd is de eerste tussenrapportage niet eind september 2017, maar pas op 5

december 2017 verschenen. In deze rapportage is met betrekking tot de vervolgbehandeling van klager het volgende opgemerkt: "De voorgenomen vervolgstappen in zijn behandelplan waren psycho-educatie betreffende ADHD en de introductiemodule van Agressie Regulatie op Maat. Hierna zou gestart worden met de module 'partner in beeld'. Gekeken naar de behandeldoelen voortkomend uit de eerste fase is een behandeling primair gericht op het aanleren van vaardigheden, zoals psycho-educatie of Agressie Regulatie op Maat, niet zinvol. Patiënt lijkt zich goed bewust van wat ADHD is en wat dit voor hem betekent. Daarnaast lijkt patiënt voldoende vaardigheden te hebben om zich te beheersen bij oplopende spanning (geen aanwijzingen voor impulsieve agressie)."

De door het Dok in het kader van klagers behandeling voorgenomen modules, die elk zouden worden afgesloten met een tussenrapportage, waren na afronding van de eerste module niet langer geïndiceerd. De beroepscommissie stelt vast dat de Staatssecretaris bij het nemen van de beslissing van 29 mei 2017 is uitgegaan van de (aanvankelijk) voorgenomen modules en tussenrapportages op de momenten zoals in de e-mail van 11 mei 2017 vermeld. De wijziging van klagers behandeltraject vindt zijn oorzaak in omstandigheden die buiten de schuld van klager zijn gelegen. De beroepscommissie acht het dan ook niet redelijk dat klager de hem reeds toegekende, althans toegezegde verloven (alsnog) niet worden verleend op gronden die hem niet kunnen worden verweten.

De beroepscommissie heeft reeds in haar tussenbeslissing van 31 augustus 2016 (16/1660/GV) gewezen op het belang van deelname aan resocialisatieactiviteiten, waaronder verloven mede zijn begrepen, voor een zorgvuldige voorbereiding van een gratieverzoek van een levenslanggestrafte. Het Dok heeft het belang van verlofverlening aan klager in het kader van klagers behandeling voorts meermaals onderschreven. In de rapportage van het Dok van 5 december 2017 is onder meer vermeld dat er voor de behandelaren geen zicht op het gedragsmatig functioneren van klager buiten de behandelkamer van zijn huidige setting is en dat er geen oefenmogelijkheden buiten de inrichting zijn, zodat niet kan worden ingeschat hoe klager zal omgaan met stresserende omstandigheden die hij bij het opbouwen van een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan zal tegenkomen. Voorts wordt blijkens de rapportage van 5 december 2017 schematherapie (een therapeutische behandeling die is gericht op patiënten met moeilijk behandelbare psychische stoornissen zoals persoonlijkheidsstoornissen die als doel heeft om oude disfunctionele schema's bij patiënten te onderkennen en te doorbreken) geïndiceerd geacht. In het (gewijzigde) behandelplan van 13 februari 2018 is echter vermeld dat verschillende situaties/contexten nodig zijn teneinde optimaal van schematherapie te kunnen profiteren. Klagers behandelaren twijfelen of schematherapie voldoende zal aanslaan, als hij zeer weinig buiten de penitentiaire inrichting komt. Dat zou een argument kunnen zijn om de

geïndiceerde schematherapie vooralsnog niet aan te bieden, maar pas als sprake zou zijn van frequent verlof.

Tegen deze achtergrond acht de beroepscommissie het niet redelijk klager de hem bij beslissing van 29 mei 2017 toegekende verloven op gronden die hun oorzaak vinden in (gewijzigde) omstandigheden die buiten klagers schuld zijn gelegen, te onthouden. Gelet daarop zal klager binnen afzienbare termijn alsnog tweemaal incidenteel verlof dienen te worden verleend. Daarbij is mede in aanmerking genomen dat uit de tussenrapportage van 5 december 2017, noch uit de evaluatie van het verlof dat klager op 30 december 2017 heeft genoten, is gebleken van contra-indicaties voor (verdere) verlofverlening. Het feit dat het Adviescollege de Minister op korte termijn zal adviseren omtrent toekomstige verlofverlening aan klager, doet aan het oordeel van de beroepscommissie niet af, nu de verloven die klager (alsnog) dienen te worden verleend, reeds bij beslissing van 29 mei 2017 zijn toegekend.

Het beroep zal, gelet op het voorgaande, gegrond worden verklaard. De Minister zal worden opgedragen klager binnen afzienbare termijn alsnog de hem bij beslissing van 29 mei 2017 toegekende incidentele verloven te verlenen.

Zaaknummer:
18/0583/STA

Datum uitspraak:
27 maart 2018

Beroepscommissie:

Schaap-Meulemeester, mr. C.A.M.
Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Trefwoorden:

Dwangbehandeling

Samenvatting:

Niet kan niet worden gesteld dat onderzoek door onafhankelijk psychiater dat vier maanden geleden heeft plaatsgevonden kort voor nemen beslissing a-dwangbehandeling heeft plaatsgevonden. Second opinion uitgebracht vóór first opinion. Wijst schorsingverzoek toe, schorst tenuitvoerlegging beslissing. (Wet- en regelgeving: Bvt art. 16b onder a, 16c)

Rechtsoverwegingen:

De voorzitter stelt voorop dat in het kader van een verzoek om schorsing van een beslissing van het hoofd van de inrichting slechts ruimte bestaat voor een voorlopige beoordeling en dat de zaak niet ten gronde kan worden onderzocht en beslist.

Uit artikel 16c, tweede lid, Bvt volgt dat ten behoeve van een beslissing tot het verplichten van het ondergaan van en a-dwangbehandeling een verklaring van de behandelend psychiater alsmede een verklaring van een psychiater die de verpleegde met het oog daarop kort tevoren heeft onderzocht maar niet bij diens behandeling betrokken was, dient te worden overlegd.

Naar het voorlopig oordeel van de voorzitter kan, gelet op het feit dat de verklaring van de onafhankelijk psychiater dateert van 24 november

2017, niet worden gesteld dat het onderzoek door de onafhankelijk psychiater kort voor het nemen van de beslissing van 22 maart 2018 heeft plaatsgevonden. Daarbij komt dat ook de verklaring van de behandelend psychiater die dateert van 5 februari 2018 al wat ouder is. Daarbij is het opmerkelijk te noemen dat de second opinion maanden eerder is uitgebracht dan de 'first opinion'. Gelet op het ingrijpende karakter van een dwangbehandeling dient strikt aan de formele eisen die de wet stelt te worden voldaan. De voorzitter zal nu niet aan de eis van artikel 16c, tweede lid, Bvt is voldaan het verzoek om schorsing toewijzen. Zij komt derhalve niet toe aan een (voorlopig) inhoudelijk oordeel. De tenuitvoerlegging van de beslissing van het hoofd van de inrichting zal worden geschorst, in afwachting van de uitspraak van de beroepscommissie.